

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva vo svojej správe za rok 2019 poukazuje na nedostatky v ochrane ľudských práv na Slovensku

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva ako národná inštitúcia pre ľudské práva a národný antidiskriminačný orgán vydáva Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019.

Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike každoročne ponúka nezávislý obraz o dosiahnutom pokroku a pretrvávajúcich nedostatkoch v ochrane práv jednotlivcov. Kolektív autorov a autoriek Správy analyzoval medzinárodné záväzky Slovenskej republiky v oblasti ochrany základných práv a slobôd, národnú legislatívu a dostupné dáta, na základe ktorých sa snažil objektívne zhodnotiť súčasnú situáciu a adresuje kompetentným subjektom odporúčania na zlepšenie situácie.

Stredisko v správe konštatuje, že rok 2019 bol v oblasti ochrany základných práv a slobôd rokom premrhaných šancí. Z hľadiska ratifikácie medzinárodných dohovorov Slovenská republika urobila krok späť vo vzťahu k Istanbulskému Dohovoru, stagnovala v otázke podpisu a ratifikácie Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, neukončila legislatívny proces smerujúci k ratifikácii Protokolu č. 12 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a nedotiahla prijatie novely zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva.

Dôvodom stagnácie bol nedostatok politickej vôle v oblasti posilňovania štandardov ochrany základných ľudských práv, ako aj negatívny spoločenský diskurz k otázkam medzinárodnej legislatívy. Komplexnosť tém ochrany základných práv a slobôd, bagatelizácia problémov ohrozených skupín, ako aj často otvorená nenávisť časti verejnosti voči príslušníkom menšín, robia z prijímania nutných opatrení nepopulárnu úlohu pre akéhokoľvek predstaviteľa alebo predstaviteľku verejnej moci. V oblasti ochrany základných práv a slobôd sa však štát nemôže riadiť tým, či je daná téma príjemná na počúvanie alebo ľahká na vysvetlenie. Neprijatie nutných opatrení má reálne obete, ktoré štát vlastnou zásluhou nedokázal ochrániť.

Správa sa venuje aj témam, ktoré si okrem politickej vôle vyžadujú aj nemalé množstvo finančných prostriedkov. Implementácia desegregačných opatrení, ako aj debarierizácia prístupu k vzdelávaniu, sú problémy, na ktoré okrem Strediska dlhodobo upozorňujú aj európske inštitúcie. Okrem toho, že v prípade pretrvávajúceho systematického neriešenia týchto problémov môžu hroziť Slovensku právne následky v súlade s európskym právom, sú to práve obete absentujúcich zmien, ktoré sú mimo ochrannej siete štátu.

V oblasti ochrany základných práv a slobôd Správa upozorňuje aj na nesúlad súčasného stavu s medzinárodnými štandardami v oblasti zabezpečovania práva na ochranu životného prostredia, práva na zdravie a práva na bývanie. Napríklad z hľadiska obyvateľnosti je pretrvávajúcim problémom život v stiesnených podmienkach, ktorý na úrovni celej populácie dosiahol až 35,5 %. Ak má byť Slovensko krajinou pre všetkých, je nutné prijať také opatrenia v oblasti prístupu k základným právam a slobodám, ktoré zabezpečia, že aj tie najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva budú mať prístup k základným právam a slobodám.

Správa venuje osobitnú kapitolu aj vybraným prípadom diskriminácie, ktoré Stredisko riešilo v roku 2019: Nesystematický prístup predstaviteľov verejnej moci a bagatelizácia témy zo strany adresátov zákazu diskriminácie boli aj v roku 2019 prekážkami účinného dodržiavania

zásady rovnakého zaobchádzania. Obete diskriminácie sú naopak demotivované nízkou úrovňou vymožitelnosti ich práv, časovou a finančnou nákladnosťou antidiskriminačných sporov, ako aj častokrát nedostatočným a neskorým zadosťučinením po skončení sporu..

„Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019 upozorňuje na vybrané nedostatky v oblasti ochrany základných práv a slobôd. Ak má Slovensko byť krajinou naozaj pre všetkých, je dôležité, aby štát prijal konkrétne opatrenia, aby zabezpečil ochranu práv všetkých obyvateľov bez ohľadu na ich vek, národnosť a etnický pôvod, pohlavie, rod, či iné chránené dôvody.“ uviedol vo vyhlásení Tomáš Földes, dočasne poverený výkonom kompetencií výkonného riaditeľa Strediska. Správa je prístupná na webovej stránke Strediska.